

ארץ-ישראל החושבת

בוא לדבר עך כום קפה!
אורי אבנרי יקיים ביום שבת הקרוב, הי"ט כספ"י רואר, חוגים פתוחים.

● **בחל"אביב**
כשעה 11.00 עד 13.00
בקהלגלריה, סוף השד"ר
רה"ש רומשילד 140
(ליד, היכני התרבות).

● **בירושלים**
כשעה 17.30 עד 19.30
בבית האמנים, רח' שמו"אל
הנגיד 12.
הוא ישיב לשאלות עך הכוונות, הרעיונות והי תוכניות של סיעתנו כי כנסת הבאה.
אם אתה מעוניין להציג את השאלות הממרידות אותך, לברר, להקשיב — אתה מוזמן.

בוא לפגוש את אורי אבנרי

הצעות-חוק של הממשלה, לגבי אלפי סעיפי-תקציב ותקנות. היה עלינו להת- כונן ליותר מאלף נאומים, לעבד הצעות- חוק והצעות-לסדר-היום משלנו, שלא לר- בר כלל על אלפי שאלות.
יש אנשים שקל להם לפתור בעיות. הם פותחים את כיתבי קארל מארכס — או את התלמוד, או ספר אחר, והופ- יש תשובות מן המוכן לכל השאלות.
לנו היה הרבה יותר קשה. (כשאני אומר „לנו“, כוונתי בעיקר לאמנון זיכ- רוני ולי. מדיפעם הצטרפו לדיונים הב- רים אחרים, מראשי התנועה ואוהדים אחרים, מומחים למיקצועותיהם.)
כאשר היינו נתקלים בנושא חדש, היי- נו מתחילים לחשוב. יש בעייה. מהו ה- פיתרון הגיוני? איך ליישם את העקרונות המוסריים, שאנחנו דוגלים בהם, על ה- נושא המסויים? איזה פיתרון הוא הטוב ביותר (או הפחות גרוע) לאזרח, לחברה, למדינה? איך נהגו בעניין זה במדינות דמוקרטיות אחרות? אילו פיתרונות ב- חו"ל הצליחו, ואילו נכשלו?
גישתנו היתה פראגמטית. לא פראג- מאטית מבחינת היעדרם של עקרונות. היו לנו עקרונות-ברזל. גם לא פראמא- טית מבחינת השאיפה לפופולריות. מעו- לם לא שאלנו את עצמנו אם הפיתרון שניראה לנו סביר ונכון, יישא חן בעיני הציבור. הגישה היתה פראגמטית מב- חינת תירוט העקרונות לשפת ההצעות המעשיות, ללא דבקות ב„איס" ובדוק- טרינות נוקשות.

אתמול ומחר

עכשיו כינסנו בחוברת את מאות ה- ההצעות האלה, שנולדו וגובשו בדרך זו. רבות מהן השמענו בכנסת השישית וה- שביעית, או בוועד-הפועל של ההסתדרות. לא שלפנו אותן לפתע מן השרוול. איננו אומרים את ההיפך ממה שאמרנו את- מול, וממה שנעשה מחר.
השמטנו מן התוכנית את עשרות הצ- עותינו שכבר נתקבלו — הצעות שגיי- בשנו לבדנו, שזרקנו אותן לתוך חלל הכנסת, שנאבקנו למען מול התנגדות נזעמת או מזולזלת, ושהתגשמו בינתיים.
למשל: הסעה-חינם של חיילים ברכי- בות ובאוטובוסים. למשל: חובת השי- מוש בחגורות-בטיחות ברכב. למשל: אי- סור השימוש בבקבוקי-זכוכית בבת-יקול- נוע. למשל: השלום פיצויים לנפגעי תאור- נות-דרכים, בלי קשר לאחריות הנהגים.
על הצעות שהצענו, ושהתגשמו בינ- תיים חלקית, נמשיך להיאבק עד ל- הגשמתן המלאה. למשל: ביטול האיסור על הפלות מלאכותיות. למשל: איחוד מנגנוני-הגבייה של מיסים.
היו הצעות רבות שהתגבשו אצלנו ב- מהלך עבודתנו, ושהשמענו אותן רק ב- רמו, או ביכלל לא. מפני שהעיתוי לא לא נראה באותה שעה מתאים ל- קליטת רעיון והפכני חדש, או שרצינו להמשיך בחקירה ובמחשבה. הצעות אלה

לגיליון זה של „העולם הזה" מצר- רפת חוברת קטנה: „77" — תוכנית ל- ישראל אחרת. היא מהווה, למעשה, את המצע שלנו לבחירות אלה.
אנחנו עומדים לעשות דבר שכל ה- מומחים מתנגדים לו: לבסס מערכת- בחירות שלמה על מיסמך הגיוני, הפו- נה אל מוחו של הבוחר, ולא אל יצריו. המומחים אומרים שרק אחוז קטן של הבוחרים מצביעים, ביום המכריע, על- פי שיקול רציונלי, מפני שהרעיונות וה- הצעות של רשימה מסוימת נושאים חן בעיניהם. הרוב מצביעים בגלל סיבות שונות לגמרי, רובן בלתי-מודעות, תת- הכרתיות ובלתי-רציונליות לחלוטין.
פלוגי מצביע מפני שהאבא שלו הצ- ביע כך. אלמוני היה לפני 30 שנה ב- מחתרת, ועכשיו הוא מצביע בעד מנהיג המחתרת ההיא, אף שהוא מתנגד לכל דעותיו. פלמוני מצביע מפני שהוא קיבל את הג'וב שלו מידי המיפלה, ורוצה לשמור עליו. מישהו מצביע בעד האיש שפיקד על אוגדתו במלחמה. אחר מצ- ביע מפני שחיתוך-הדיבור על מנהיג מסויים מוצא חן בעיניו, אף שלא שמע כלל מה הוא אמר. המיקטרת, האיפור, צבע השיער או גובה הקרחת של המוע- מד, מינו הביולוגי או מוצאו האתני, החשובים מאד.
איננו פונים אל הבוחרים ההם. אנחנו מתכוונים ללכת בדרך מסוכנת: לפנות אל הבוחר המסוגל לחשוב בעצמו ולעצמו: הרוצה לשמוע, לקרוא, לנתח, להשוות ולהכריע.
כמו שאמרנו לא פעם: אנחנו פונים אל „ארץ-ישראל החושבת".

כלי-בו"ק למצעים

בחוברת הקטנה הזאת טמונות אלפי שעות של עבודה.
קל להכין „מצע" מיפגתי, שלא בא אלא לשמש אריזה מושכת למוצר מיס- חרי-פוליטי. מכינים אותו כמו כל אריזה מיסחרית אחרת. מנסים מומחים-לתע- מולה, נעזרים במנסחי-סיסמאות וברא- מיקאים, ומכינים אריזה מושכת ככל ה- אפשר. המוצר אינו חשוב.
אחרי ככלות הכול, איש לא יביא את המצע של ד"ש או של מיפגת-העבודה לתוכנית כל-כ"ט בטלוויזיה, כדי לבדוק אם יש קשר בין ההבטחות שעל האריזה לבין טיב הסחורה.
מצע כזה מוכן תוך כמה שעות, מדי- פיסים אותו יפה, משקיעים בו כמה רב- בות לירות ומפיצים אותו באמצעות מו- דעות-ענק ומנגנונים שכירים. אין בעיות. החוברת הקטנה שלנו נולדה בצורה שונה לחלוטין.
רובירוב של 204 ההצעות המעשיות הכלולות בה נולד במהלך עבודתנו ב- כנסת. במשך שמונה שנים, נאלצנו להת- מודד שם עם שלל עצום של בעיות מדי- ניות וכלכליות, גדולות וקטנות. היינו צריכים לקבוע את עמדתנו לגבי מאות

עשרות מיליוני לירות כל אחד, בעוד שלשותנו יעמוד תקציב של 350 אלף לירות.
אין לנו כל סיכוי להגיע אל מאות אלפי בוחרים באמצעות מודעות רעשניות בעיתונים, או באמצעות הבלטתנו בטל- וויזיה או ברדיו. כלי-התיקשורת העיק- ריים שאנחנו סומכים עליהם הם, שוב: את ואתה.
כלומר: אנחנו סומכים על האזרחיות והאזרחים שיקראו את החוברת, שיש- תכנעו מרמתה ומתוכנה, שהם יידעו לה- פוך אותה בדפוס ובעלפה. שהם יעוררו את סקרנותם של אחרים ומסרו להם את הצעותינו למיתרון הבעיות. כל אחד יכול לרכוש לבבות ולעשות נפשות בדרך זו, ביוזמתו, בלי פקודות ובלו מנגנונים.

נכללו עתה בתוכנית. למשל: ההצעה ל- הפריד בין הבחירות לראש-הממשלה ל- בין הבחירות לכנסת, ולהסמיך את ראש- הממשלה הנבחר למנות ולפטר את ה- שרים. זוהי הצעה שדוניה לא פעם ב- מוסדות תנועתנו. עתה, לאור הניסיון של ממשלת רבין, נראה כי זוהי רפורמה סבירה ונחוצה.
זהו אופי המיסמך כולו: הצעות מע- שיות לפיתרון בעיות מעשיות, המזדקרות על דרכה של המדינה. השתדלנו לכלול בה את כל הבעיות העשיות להתעורר בתקופת כהונתה של הכנסת התשיעית.

את ואתה

הציניקים שואלים כאן: בשביל מי אתם טורחים? מי יקרא חוברת כזאת? מי ינתח 204 הצעות? התשובה היחידה העולה על דעתך היא: את ואתה.
איננו משלים את עצמנו ש-1.8 מיליון הבוחרים הצפויים יקראו חוברת, המצ- ריכה מחשבה. אבל אנשר בהחלט לדרוש זאת מ-18 אלף אזרחים ואזרחים אינ- טליגנטיים — המינימום שאנחנו זקו- קים לו.
למעשה, די לנו אם 1800 אזרחיות ו- אזרחים יקראו את החוברת בעיון ויש- תכנעו שהם מסכימים עם הצעותיה, כו- רן או רובן. (קשה להסכים עם 204 הצעות, מבלי לחלוק אף על אחת מהן.) כי כל אזרח משוכנע כזה שווה לפחות עשרה קולות. הוא יוכל להתווכח עם בני-מישפחתו, שכניו, חבריו בעבודה וב- צה"ל, בקאמפוס ובמסיבת-רעים.
זוהי התשובה לשאלה אחרת המט- רידה אותנו: איך לכלכל מערכת-בחיי- רות שבה יבזבו המערך, הליכוד וד"ש

שם ומיקטרת

האם מצויים אזרחיות ואזרחים כי- אלה?
בשבועות האחרונים אני מופיע ב„חור" גים פתוחים" — גם זו המצאה שלנו. (זכות-היצרים מגיעה לאוהד מסויים, ה- מוכר לרבים, אך שאיני יכול לגלות כאן את שמו.) אלה הם חוגים שאנחנו מכ- ומזמינים על מקומם ומועדיהם, ומזמינים אליהם כל אזרח ואזרחית המעוניינים להציג שאלות, לשקול תשובות, להתווכח פנים-אלפנים, לכנען ולהשתכנע.
אחרי כמה חוגים כאלה, אני יכול לה- סיק מסקנה ראשונה, מעודדת מאד: יש בארץ ציבור גדול של נשים וגברים שלא יצביעו לפי צורת השפם או אורך המיק- טרת של המועמד, השואלים שאלות של טעם, והמוכנים לחשוב על התשובות. יש הרבה רבבות כאלה במדינה. אליהם אנחנו פונים בדברינו.

77' - תוכנית לישראל אחרת
קרא את התוכנית. חשוב עליה. אם היא נראית לך, דאג שגם ירידך, מברך, חברך לעבודה או ליחידה, יקראו אותה ויתווכחו עליה.
אתה יכול לקבל כל מיספר של עותקים הדרוש לך. פנה לת.ד. 136, תל-אביב, או למטה-הבחירות, טלפון 86 33 24 (03) — ונשלח לך את החוברת.